

Tulipalo museossa Hämeenlinnan Historiallisen museon tulipalo uudenvuoden yönä 2000-2001

18.11.2025

Turun kaupunginmuseo

Tekstiilikonservaattori Tanja Huikuri

Hämeenlinnan Historiallinen museo

- Lehtori Magnus Gadd rakennutti talon asuintaloksi 1877-1881
- Museo perustettiin 1910
- Yläkerrassa perusnäyttely ja alakerrassa tekstiilikonservaattorin työtilat, tekstiilivarasto ja sekavarasto, jossa suuret esineet sijaitsevat (huonekalut, taulut, jne.)
- Tuli sai alkunsa ilotulitusraketista, joka sytytti museon puisen parvekkeen palamaan.
- Palo ehti levitä museon kattorakenteisiin ennen kuin palohälytin aktivoitui.
- Hälytys tuli klo: 23.15

Kuvaaja tuntematon

Tulipalon kulku museossa

- Palo oli levinnyt rakennuksen ulkopuolelta sisätiloihin katutason kerrokseen ja ullakolle.
- Liekkejä ei näkynyt, mutta savua oli muodostunut paljon.
- Vanhan hirsirakennuksen sokkeloinen rakennustyyli pakotti palokunnan purkamaan suuren osan yläpohjan rakenteista sekä vesikatosta.
- Palo levisi myös viereisen keskuskansakoulun kattorakenteisiin ja aiheutti huomattavia aineellisia vahinkoja

Museoesineistöä evakuoitiin yön aikana turvaan

- Paloa oli sammuttamassa kaikkiaan 50 miestä kaikista Hämeenlinnan lähikunnista Hämeenlinnan palolaitoksen ja sopimuspalokuntien lisäksi.
- Sammutustöissä oli lisäksi nostolava-autoja Energia Oy:stä ja Hyvinkään palolaitokselta.
- Museon vakituista henkilökuntaa oli paikalla Carita Rantala, museopalveluvastaava ja Sari Mustajärvi, amanuenssi.
- Evakuoinnissa autoivat myös paikalla oleva yleisö.

Kuvaaja tuntematon

Kuvaaja tuntematon

Tekstiilikokoelma joutui erityisen kovalle koetukselle

- Tekstiilivarasto tyhjennettiin yön aikana
- Varasto ei ole kauhean suuri, mutta sokkeloinen
- Sähköt olivat poikki ja käsin täytyi etsiä laatikoita
- Palosammutusvettä alkoi olla jo nilkkoihin saakka
- Pukulaatikoiden kannet olivat painuneet kuperalle veden vuoksi
- Pienempiä päähinelaatikoita kellui vastaan
- Yksi kastepuku löytyi lumihangesta
- Ryijyt olivat puisissa vetolaatikoissa ja niiden kohtaloa tarvitsi miettiä. Suojataanko ne paikan päällä vai siirretäänkö ne Palanderin taloon?
- Varaston tyhjentämistä edisti sen hyvä järjestys ja tekstiilien pakkaaminen laatikoihin

Museoesineiden evakuointi jatkuu

- Palo etenee kohti keskuskansakoulua
- Väliin jäi museon suurien esineiden varasto
- Esineiden siirtoon hälytettiin 35 miestä Panssariprikaatin hälytyskomppaniasta
- Muodostettiin ketju, jotta saatiin esineet pelastettua varastosta
- Esineet kuljetettiin panssariprikaatin kalustolla uusiin perusnäyttelytiloihin Vankilamuseon viereen
- Mahonkipintaiset, noin 1850 luvulta olevat huonekalut saivat pahoja vesivaurioita

Kuvaaja tuntematon

Palon jälkityöt

- Palomiehet tyhjentävät tiloja palosammutusvedestä ja vartioivat museon tiloja mahdollisen rakennuksen kytemisen vuoksi
- Rakennus voidaan entisöidä vaurioista huolimatta paloiesimiehen mukaan
- Yksikään tekstiili ei palanut, mutta tekstiilit kärsivät vesi- ja nokivaurioita
- Yli 60 tekstiiliä vaati täydellisen konservoinnin
- Monet tekstiileistä selvisivät säikähdyksellä, vain pakkauslaatikot olivat vaurioituneet. Niitä jouduttiin hankkimaan yli 700 uutta
- Tekstiilikokoelman konservointi vie kolme henkilötyövuotta
- Päähinekokoelma kuvattiin ja digitoitiin osana valtakunnallista digitoitihanketta

Lähteet

- Tulipalo Hämeenlinnassa, Ripatti, Marja-Liisa , Julkaisussa: Museo : Suomen museoliiton julkaisu 2001: 1, s. 25-27, 32
- Yöllinen tulipalo uhkasi arvokkaita museoesineitä, Lehto, Tia-Maria , Julkaisussa: Hämeen sanomat 2001, (02.01.2001)
- Museomekon kova kevät: Konservattori loihtii tulipalon tarvelemät tekstiilit kuntoon, Niinimäki, Pirjo-Liisa, Julkaisussa: Hämeen sanomat 2001, (13.05.2001)

Kiitos!

